

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta

## ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi tieliikennelakiin ajoneuvojen eräiden valolaitteiden käyttömääräykset, sallittavaksi poliisille punaisen vilkkuvan pysäytysvalon käyttö ja valtuutettavaksi

sotilasajoneuvoja koskevien määräysten antaminen asetuksella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

## PERUSTELUT

### 1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

#### 1.1. Valojen käyttömääräykset

Tieliikennelain (267/81) 36 §:ssä on säädetty ajovalojen ja näistä erityisesti kaukovalojen sekä huomiovalojen ja sumuvalojen käyttämisen edellytyksistä. Lain 37 §:ssä on säännelty valojen käyttö pysäytetyssä tai pysäköidyssä ajoneuvossa ja 35 §:ssä, milloin suuntamerkki on annettava.

Muiden valojen käyttö on määriteltä liikenneministeriön päätöksessä ajoneuvoasetuksen täytäntöönpanosta (150/83). Suurin osa muista kuin tieliikennelaissa määritellyistä valoista ei tarvitse erityistä käyttömääräystä, koska käytön ehdot on määriteltä teknillisellä kytkentämääräyksellä. Esimerkkejä tällaisista valoista ovat jarruvalo, rekisterikilven valo, takavallo ja peruutusvalo.

Eräiden tieliikennelaissa määrittelemättömien valojen käyttö on kuitenkin kuljettajan tahdon varassa. Tällaisia ovat vilkkujen kytkentä toimimaan yhtä aikaa (hätävilkkukytkentä), takasumuvallon käyttö sekä erityisten tunnus- ja merkkivalojen, kuten taksin tunnusvalon ja hälytysajoneuvon varoitusvilkun käyttö.

Käyttömääräysten antaminen tieliikennelaissa

olisi perusteltua muun muassa tiedotuksellisista ja koulutuksellisista syistä.

Liikenneministeriössä on valmisteltavana ajoneuvojen valomääräysten kokonaisuudistus, jonka tarkoituksena olisi sitoutua nykyistä lähemmin Genevessä vuonna 1958 tehtyyn moottoriajoneuvojen varusteiden ja osien hyväksymisehtojen yhdenmukaistamista ja hyväksymisten vastavuoroista tunnustamista koskevaan sopimukseen (SopS 70/76) liitettyjen valosääntöjen kehitykseen. Sen yhteydessä tulisiin muun muassa sallimaan lisäjarruvalot, kieltämään oikeanpuoleinen takasumuvalo ja laajentamaan sivuvalojen näkyvyyskulmia. Muutosehdotuksesta pyydytyissä lausunnoissa tuotiin laajalti esiin nykyisten valojen käyttömääräysten epä johdonmukaisuus.

Esityksessä ehdotetaan, että hätävilkkukytkennän ja takasumuvallon käyttömääräykset siirretään ajoneuvoasetuksen täytäntöönpanopäätöksestä sisällöltään pääosin nykyisen laisina tieliikennelain 36 ja 37 §:ään. Tunnus- ja merkkivalojen käyttömääräykset, jotka koskevat verrattain rajoitettua ajoneuvon käyttäjien ryhmää, ehdotetaan edelleen säilytettäväksi liikenneministeriön päätöksessä ajoneuvoasetuksen täytäntöönpanosta.

Takasumuvallon tarpeettoman ja häiritsevän käytön rajoittamiseksi ehdotetaan 36 §:ssä sen käyttö sallittavaksi vain, milloin näkyvyys taakse-

päin on oleellisesti rajoitettu. Tarkistuksen yhteydessä ehdotetaan sumuvalon nimi selvyysvaloksi muutettavaksi etusumuvaloksi.

Hätävilkkukykentää on enenevästi ryhdytty käyttämään pysäköitäessä ajoneuvo tarkoituksellisesti paikkaan, jossa pysäköinti on kielletty. Tämän tarpeettoman käytön vähentämiseksi ja vilkun huomioarvon säilyttämiseksi vaaratilanteita silmällä pitäen ehdotetaan 37 §:ssä korostettavaksi, että hätävilkkua saa käyttää vain jouduttaessa pysäyttämään ajoneuvo onnettomuuden, vaurion tai muun pakottavan syyn johdosta paikkaan, jossa se voi aiheuttaa vaaraa muulle liikenteelle. Hätävilkun käyttö ei poista tieliikennelain 61 §:n mukaista velvollisuutta varoituskolmion käyttämiseen.

## 1.2. Poliisin pysäytysvalo

Tieliikennelain 38 §:n 2 momentin mukaan ajoneuvossa ei saa käyttää laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat eteenpäin punaista valoa.

Säännös on pääosin yhdenmukainen Wienissä vuonna 1968 tehdyn tieliikennettä koskevan yleissopimuksen (SopS 30/86) 32 artiklan 5 kohdan kanssa, jonka mukaan ajoneuvossa ei missään tapauksessa saa käyttää laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat eteenpäin punaista valoa. Sanotussa kohdassa sallitaan kuitenkin kansallisessa lainsäädännössä määrättäväksi hälytysajoneuvoihin pyörivä tai vilkkuva punainen valo.

Sisäasiainministeriö on esittänyt, että poliisin sallittaisiin käyttää edellä ajavan pysäyttämiseen punaista vilkkuvaa valoa. Tällainen valo on koettu tarpeelliseksi, koska takaapäin pysäytettäessä pysäytettävä ajoneuvo on koko tehtävän suorittamisen ajan poliisipartion henkilöstön hallinnassa. Mikäli ajoneuvon pysäyttäminen joudutaan suorittamaan edestä, kun ajoneuvoa on seurattu poliisin virkatehtävässä olevalla ajoneuvolla, on poliisihenkilöstö työturvallisuuden kannalta huomattavasti suojattomampi. Toimenpide edellyttää ohittamista, joka tiestön, liikennetilanteen tai ympäristön näkemäesteiden vuoksi taikka muusta syystä on tieliikenneturvallisuuden kannalta ehdottomasti huonompi vaihtoehto.

Takaapäin pysäytettäessä poliisimies pystyy lähestymään pysähtynyttä ajoneuvoa takaviistosta, jolloin toinen partion poliisimiehistä voi turvata hänen työskentelyään. Erityisesti pimeään aikaan tämä toimintamalli korostuu työturvallisuutta ajatellen. Myös voimankäyttötilanteissa takaapäin

pysäyttävällä poliisipartiolla on nykyistä paremmat mahdollisuudet suojautumiseen.

Sen vuoksi ehdotetaan, että tieliikennelain 38 §:n 2 momenttiin lisätään poliisin punaisen pysäytysvalon käytön salliva säännös.

## 1.3. Ehdotus sotilasajoneuvoja koskevaksi asetukseksi

Puolustusvoimien käytössä olevat ajoneuvot poikkeavat usein huomattavasti rakenteeltaan ja käyttötarkoitukseltaan muista yleisesti liikenteessä käytettävistä ajoneuvoista. Nykyisessä tieliikennelainsäädännössä sotilasajoneuvojen rakenteen ja käytön asettamia erityisvaatimuksia ei ole otettu huomioon.

Voimassa olevaa ajoneuvoasetusta (233/82) ei sovelleta erityisiin sotilastarkoituksiin rakennettuihin ajoneuvoihin. Ajoneuvoasetuksen soveltamisalan piirissä olevien sotilasajoneuvojen tähänastinen käyttö liikenteessä on ollut mahdollista pääosin liikenneministeriön myöntämien poikkeuslupien turvin.

Nykyinen tilanne, jossa on todettu epäkohtia niin sotilasajoneuvojen käyttäjien kuin käyttöä valvovien viranomaistenkin kannalta, voitaisiin korjata antamalla erityinen sotilasajoneuvoja koskeva asetetus.

Tieliikennelain 108 §:n 1 momentin mukaan tarkemmat säännökset lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

Lain 92 §:n 3 momentin mukaan 6 luvun säännöksiä ei sovelleta erityisiin sotilastarkoituksiin rakennettuihin, valtiolle kuuluviin ajoneuvoihin ja laitteisiin. Kun osa sotilasajoneuvoista on juuri näitä, tulisi tämä lainkohta muuttaa niin, että tieliikennelain 6 luvun säännöksiä sovelletaan näihin ajoneuvoihin ja laitteisiin siten kuin asetuksella säädetään. Sotilasajoneuvoja koskeva asetetus voitaisiin tämän jälkeen antaa tieliikennelain 108 §:n nojalla.

## 2. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Esitykseen sisältyvä poliisin pysäytysvalon käytön salliva säännös tehostaa ja helpottaa poliisin työtä.

Sotilasajoneuvoasetuksen antamiseen valtuutettava muutos yksinkertaistaa nykyistä erivapauksia hoidettua käytäntöä.

Muita hallinnollisia tai taloudellisia vaikutuksia esityksellä ei ole.

### 3. Voimaantulo

Koska esitykseen ei sisälly mitään uusia, voimaantuloaikaa edellyttäviä vaatimuksia vaan pääosin väljennyksiä nykyiseen tilanteeseen, laki voisi tulla voimaan mahdollisimman pian sen jäl-

keen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Käytännössä tämä voisi tapahtua noin kahden kuukauden kuluessa vahvistamisesta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 36 §:n 4 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 92 §:n 3 momentti sekä  
*lisätään* 37 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

#### 36 §

##### *Valojen käyttö ajettaessa*

Etusumuvaloja ja takasumuvaloa saa käyttää vain sumun taikka rankan vesi- tai lumisateen aikana. Etusumuvaloja saa tällöin käyttää lähivalojen asemesta, jos seisontavalot ovat samanaikaisesti kytketyt. Takasumuvaloa saa käyttää myös milloin ajoviiman tiestä nostama lumi, pöly tai loka oleellisesti rajoittaa ajoneuvon näkymistä taaksepäin.

#### 37 §

##### *Valojen käyttö pysäytetyssä tai pysäköidyssä ajoneuvossa*

Suuntavalojen hätävilkkukytkentää, jolloin kaikki suuntavalot vilkkuvat samanaikaisesti tai vuorotellen edessä tai vuorotellen edessä ja takana, saa käyttää vain, jos ajoneuvo on onnettomuuden, vaurion tai muun pakottavan syyn johdosta jouduttu pysäyttämään sellaiseen paikkaan, jossa se voi aiheuttaa erityistä vaaraa muulle liikenteelle.

#### 38 §

##### *Valojen virheellisen käytön kieltö*

Ajoneuvossa ei saa käyttää laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat eteenpäin punaista valoa eikä, jollei siitä ole erikseen toisin määrätty, laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat taaksepäin valkoista tai vaaleankeltaista valoa. Poliisiautossa ja poliisin virkatehtävässä olevassa autossa sekä poliisin moottoripyörässä saa kuitenkin käyttää edellä ajavan ajoneuvon pysäyttämiseksi eteenpäin punaista vilkkuvaa valoa näyttävää valaisinta.

#### 92 §

##### *Ajoneuvoa ja liikennetarvikkeita koskevien säännösten soveltaminen*

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan erityisiin sotilastarkoituksiin rakennettuihin, valtiolle kuuluihin ajoneuvoihin ja laitteisiin siten, kuin asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan                      päivänä  
kuuta 198 .

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 1987

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri Pekka Vennamo

## Laki

### tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 36 §:n 4 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 92 §:n 3 momentti sekä  
*lisätään* 37 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### 36 §

*Valojen käyttö ajettaessa*

Sumuvaloja saa käyttää vain sumun taikka rankan vesi- tai lumisateen aikana. Niitä saa tällöin käyttää lähivalojen asemesta, jos seisontavalot ovat samanaikaisesti kytketyt.

*Etusumuvaloja ja takasumuvaloa saa käyttää vain sumun taikka rankan vesi- tai lumisateen aikana. Etusumuvaloja saa tällöin käyttää lähivalojen asemesta, jos seisontavalot ovat samanaikaisesti kytketyt. Takasumuvaloa saa käyttää myös milloin ajoviiman tiestä nostama lumi, pöly tai loka oleellisesti rajoittaa ajoneuvon näkymistä taaksepäin.*

#### 37 §

*Valojen käyttö pysäytetyssä tai pysäköidyssä ajoneuvossa*

*Suuntavalojen hätävilkkukytkentää, jolloin kaikki suuntavalot vilkkuvat samanaikaisesti tai vuorotellen edessä ja takana, saa käyttää vain, jos ajoneuvo on onnettomuuden, vaurion tai muun pakottavan syyn johdosta jouduttu pysäyttämään sellaiseen paikkaan, jossa se voi aiheuttaa erityistä vaaraa muulle liikenteelle.*

#### 38 §

*Valojen virheellisen käytön kielto*

Ajoneuvossa ei saa käyttää laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat eteenpäin punaista valoa eikä, jollei siitä ole erikseen toisin määrätty, laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat taaksepäin valkoista tai vaaleankeltaista valoa.

Ajoneuvossa ei saa käyttää laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat eteenpäin punaista valoa eikä, jollei siitä ole erikseen toisin määrätty, laitteita, jotka näyttävät tai heijastavat taaksepäin valkoista tai vaaleankeltaista valoa. *Poliisiautossa ja poliisin virkatehtävässä olevassa autossa sekä poliisin moottoripyörässä saa kuitenkin käyttää edellä ajavan ajoneuvon pysäyttämiseksi eteenpäin punaista vilkkuvaa valoa näyttävää valaisinta.*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

## 92 §

*Ajoneuvoa ja liikennetarvikkeita koskevien  
säännösten soveltaminen*

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta erityisiin sotilastarkoituksiin rakennettuihin, valtiolle kuuluihin ajoneuvoihin ja laitteisiin.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan erityisiin sotilastarkoituksiin rakennettuihin, valtiolle kuuluihin ajoneuvoihin ja laitteisiin siten, kuin asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 198 . \_\_\_\_\_

